

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра загальновійськових дисциплін

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**«Основи військового управління
(у т. ч. штабні процедури НАТО)»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором курсанта (студента)

Рік набору – 2021

**Харків
2021**

Силабус навчальної дисципліни «Основи військового управління (у т. ч. штабні процедури НАТО)» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 14 с.

Розробник:

Потіхенський Андрій Іванович, старший викладач кафедри загальновійськових дисциплін

Затверджено на засіданні кафедри загальновійськових дисциплін
(протокол № 13 від 22.06.2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на
засіданні кафедри загальновійськових дисциплін
(протокол № 13 від 21 червня 2022 року).

Начальник кафедри – Корольов Станіслав Сергійович, кандидат історичних наук, доцент

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	«Основи військового управління (у т. ч. штабні процедури НАТО)»
Статус навчальної дисципліни	За вибором курсанта(студента)
Викладач	Потіхенський Андрій Іванович, старший викладач кафедри загальновійськових дисциплін
Контактний телефон	+3800675753393; +3800660830047
E-mail	farba07@ukr.net
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Zoom - понеділок, п'ятниця – 13.00 – 14.00; Viber - +3800660830047; Портал навчальних електронних інформаційних комплексів neik.nlu.edu.ua ; Google клас - «Основи військового управління (у т. ч. штабні процедури НАТО)» код курсу n7q7i2e.

Анотація навчальної дисципліни

Формуються системні знання теоретичних основ в сфері основ військового управління, систематизуються теоретичні знання, форми та методи практичної роботи командирів підрозділів з основних питань управління повсякденною діяльністю військових колективів, удосконалюються знання вимог наказів і директив Міністра оборони України, начальника Генерального штабу, Головнокомандувача Збройних Сил України та інших нормативно-правових актів щодо організації служби військ, ведення ротного господарства, обліку й зберігання зброї та боєприпасів, а також інші питання, які пов'язані з управлінням військовими підрозділами. Розглядаються фундаментальні категорії з питань організації бойової підготовки в підрозділі, вдосконалюються спеціальні знання керівних документів з організації та несення вартової служби, методики підготовки особового складу варти, порядку перевірки несення вартової служби з урахуванням досвіду сучасних військових конфліктів, а також

проведення АТО та ООС. Удосконалюються теоретичні знання з питань розвитку загальних форм і методів роботи командира підрозділу щодо зміцнення військової дисципліни, профілактики нестатутних взаємовідносин серед особового складу з урахуванням досвіду сучасних військових конфліктів, а також проведення АТО та ООС.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування у курсантів (студентів) сучасного управлінського мислення та здібностей вирішувати різноманітні управлінські задачі в різних умовах обстановки, навчити виконанню обов'язків на первинних посадах у підрозділах Збройних Сил України, сформувати почуття відповідальності перед Батьківщиною за виконання поставлених бойових завдань, турботу про підлеглий особовий склад, згуртованість військового колективу, навички ефективного управління у будь-яких умовах діяльності. Розвинути у курсантів (студентів) оперативне мислення, ініціативу, вольові якості та рішучість в прийнятті рішення при виконанні своїх обов'язків, застосовувати отримані під час навчання в вищому навчальному закладі знання при прийнятті рішення. Навчити курсантів (студентів) виконувати обов'язки, виховувати підлеглих в дусі поважливого відношення до військової служби.

Завдання:

- формування і вдосконалення спеціальних знань керівних документів щодо організації бойової підготовки в підрозділі, особливості проведення занять по предметах бойової підготовки, порядок оцінки рівня бойової підготовки підрозділу з урахуванням досвіду сучасних військових конфліктів, а також проведення АТО та ООС;

- формування і вдосконалення спеціальних знань керівних документів з організації та несення вартової служби, методикау підготовки особового складу варти, порядок перевірки несення вартової служби з урахуванням досвіду сучасних військових конфліктів, а також проведення АТО та ООС;

- формування і вдосконалення спеціальних знань керівних документів щодо організації обліку, зберігання та видачі стрілецької зброї та боєприпасів, порядок закріплення стрілецької зброї за особовим складом, перевірки її боєготовності та технічного стану з урахуванням досвіду сучасних військових конфліктів, а також проведення АТО та ООС;

- формування і вдосконалення спеціальних знань керівних документів щодо організації служби військ, основні форми та методи роботи командира підрозділу щодо організації служби військ в підрозділі, контролю за виконанням розпорядку дня та підтриманням внутрішнього з урахуванням досвіду сучасних військових конфліктів, а також проведення АТО та ООС;

-формування і вдосконалення спеціальних знань положень з організації ротного господарства та порядку забезпечення військовослужбовців усіма видами постачання з урахуванням досвіду сучасних військових конфліктів, а також проведення АТО та ООС;

- розвиток і постійне вдосконалення загальних форм і методів роботи командира підрозділу щодо зміцнення військової дисципліни, профілактики нестатутних взаємовідносин серед особового складу з урахуванням досвіду сучасних військових конфліктів, а також проведення АТО та ООС;

- виховання військовослужбовців та згуртування військових колективів;

- навчити курсантів (студентів) застосовувати принципи управління в конкретних ситуаціях, що виникають у повсякденній діяльності підрозділу; контролювати бойову підготовку у підрозділі, методично правильно проводити заняття по предметах бойової підготовки; контролювати підготовку особового складу до несення вартової, патрульної та внутрішньої служб, здійснити перевірку несення служби у варті та добовому наряді особовим складом підрозділу; контролювати і підтримувати на достатньому рівні службу військ у підрозділі, здійснити контроль за виконанням елементів розпорядку дня; контролювати ротне господарство, правильно здійснювати облік, приймання та здавання матеріальних засобів підрозділу; здійснювати

контроль за видачею та збереженням стрілецької зброї та боєприпасів, вести їх облік, перевіряти їх стан і боєготовність; приймати рішення, організувати виконання та здійснювати контроль наказів та розпоряджень у повсякденному житті підрозділу з урахуванням досвіду сучасних військових конфліктів, а також проведення АТО та ООС.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування», «Стрілецька зброя та вогнева підготовка», «Військова педагогіка та психологія», «Правова робота в Збройних Силах України», «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка», «Загальна тактика», «Інженерна підготовка»/

Кореквізити: «Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України», «Безпека військової діяльності».

Постреквізити: -

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД1.1. Демонструвати знання і розуміння сучасних теорій та принципів управління, використовувати принципи та підходи до управління сучасних європейських шкіл менеджменту.

РН НД1.2. Знати та застосовувати загальні принципи, принципи основних теорій (шкіл) менеджменту та принципи військового управління в процесі управління підлеглими та підрозділом.

РН НД1.3. Знати сутність та зміст процесного, системного, та ситуаційного підходів до управління військовою організацією, вміти застосовувати їх на практиці.

РН НД1.4. Знати склад функцій процесу управління військовою організацією вміти реалізовувати процес в цілому.

РН НД1.5. Знати та вміти організовувати процес прийняття та реалізації раціонального управлінського рішення, в тому числі на виконання бойового завдання.

РН НД1.6. Знати та вміти аналізувати військову організацію як систему, а також внутрішні змінні військової організації.

РН НД1.7. Знати визначення, склад елементів та сутність організаційних та структур управління військової організації, надавати пропозиції щодо адаптування структур до виконання завдань.

РН НД1.8. Здійснювати консультації щодо прийняття рішення, організовувати виконання та здійснювати контроль наказів та розпоряджень у повсякденній діяльності підрозділу.

РН НД1.9. Здійснювати консультації з щодо організації управління на різних рівнях, знати перспективи і напрямків подальшого розвитку теорії управління.

РН НД2.1. Демонструвати знання військової організаційної і управлінської культури, впроваджувати на практиці вимоги об'єктивної військової організаційної культури та удосконалювати свою суб'єктивну військову організаційну культуру.

РН НД2.2. Вживати методичку планування командиром свого службового часу. Здійснювати консультації щодо ефективного планування та використання робочого часу командиром.

РН НД2.3. Застосовувати набуті знання у повсякденній діяльності, нестандартних управлінських ситуаціях та при навчанні особового складу методами АКС та кейсів.

РН НД2.4. Знати етапи та склад процесу контролю, здійснювати процес контролю за виконанням наказів та управлінських рішень, організовувати та підтримувати зворотній зв'язок у процесі контролю.

РН НД2.5. Демонструвати уміння щодо впровадження різноманітних стилів управління командира, авторитету та лідерства в процесі

управлінської діяльності, знання загальних факторів управлінської діяльності сучасного командира.

РН НД2.6. Знати та відповідати вимогам до командира як професійного військового керівника, розвивати в собі та підлеглих управлінські якості сучасного командира.

РН НД2.7. Знати визначення управлінських рішень, види та методи прийняття й реалізації раціональних управлінських рішень, методика прийняття й реалізації управлінського рішення на виконання бойового завдання.

РН НД2.8. Використовувати сучасні інформаційні технології та організувати інформаційне забезпечення при прийнятті та реалізації управлінських рішень, а також при організації процесу комунікації.

РН НД2.9. Використовувати термінологію науки управління у процесі професійної діяльності.

Види навчальних занять та самостійна робота для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ з/п	Аудиторні заняття(контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Основні категорії та принципи військового управління	Принципи військового управління на основі теорій (шкіл) менеджменту	12
2	Загальні функції управління військовою організацією	Принципи військового управління видатних полководців.	
3	Єднальні функції управління військовою організацією	Розробка систем управління підрозділів військової організації . Формування організаційних структур і управлінських ієрархічних структур підрозділів військової організації	4
4	Військова організаційна і управлінська культура	Визначення способів альтруїстичного і маніпулятивного прихованого управління в службових взаєминах із застосуванням методів аналізу конкретних ситуацій з урахуванням досвіду АТО та ООС Визначення стилю управління командира підрозділу військової	4

		організації, методів аналізу конкретних ситуацій. Вирішення складних управлінських проблем із застосуванням методів аналізу конкретних ситуацій і кейсів. Визначення можливості встановлення культурних взаємин співробітництва у військовій організації з використанням методів аналізу конкретних ситуацій та кейсів.	
5	Штабні процедури НАТО.	Військова структура НАТО. Військовий процес прийняття рішення (MDMP). Оцінка противника (Threat evaluation). Розвідувальна підготовка поля бою (Intelligence preparation of the battlefield). Отримання завдання (receipt of mission). Аналіз наказу вищого штабу.	4
6	Методика виконання письмової роботи.	Оформлення і захист письмової роботи.	6

Самостійна робота курсантів (студентів)

Самостійна робота курсантів (студентів) здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної письмової підсумкової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, матеріалів експертно-аналітичних центрів що до подій в Міністерстві оборони України та в зоні проведення ООС;
- виконання графічних робіт;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів та іспиту.

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти.

1. Конституція України від 1996.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254K/96-BP#>.
2. Закон України від 1999 р. «Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#>
3. Закон України від 1999 р.« Про Статут гарнізонної та вартової служби Збройних Сил України ». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-14#>
4. Закон України від 1999 р.«Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#>
5. Закон України від 06.12.91 № 1934-XII «Про Збройні Сили України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#>.
6. Указ президента України від 06.04.11 № 406 «Про Положення про Міністерство оборони України та Положення про Генеральний штаб Збройних Сил України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/406/2011#>.
7. Наказ МОУ від 09.01.2020 р. № 4 «Про затвердження Положення про особливості організації освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-20>.
8. NATO STANDARD APP-06 (Allied Procedural Publication). NATO joint military symbology. Published by the NATO STANDARDIZATION OFFICE (NSO). – 2017. – 16 October. – 922 p.
9. Military Decision making Process (MDMP) — FM 6-0 COMMANDER AND STAFF ORGANIZATION AND OPERATIONS. MAY 2014 DISTRIBUTION RESTRICTION: Approved for public release; distribution is unlimited. HEADQUARTERS, DEPARTMENT OF THE ARMY. This publication supersedes ATTP 5-0.1, dated 14 September 2011.

Література

Основна

1. Куртов А.І., Потіхенський А.І. Військове управління. ХУ ПС. 2007.

2. Куртов А.І. Основи військового управління. ХУ ПС. 2008
3. Куртов А.І., Потіхенський А.І. Опорний конспект лекції з дисципліни «Управління повсякденної діяльності підрозділів у мирний час». Харків: НЮА. 2010.
4. Куртов А.І., Полікашін В.С. та ін. Основи військового управління. Харків: НЮА. 2012.
5. Куртов А.І. «Управління повсякденною діяльністю підрозділів». Харків: НЮА. 2014.
6. Куртов А.І. «Основи військового управління». Харків: НЮА. 2014.
7. Основи військового управління : навч. посіб. / А.І. Куртов, А.І. Потіхенський та ін. Харків: ХУПС. 2014.
8. Куртов А.І. «Управління повсякденною діяльністю підрозділів». Харків: НЮА, 2015.
9. Методичні рекомендації випускникам з питань організації повсякденної діяльності і дій під час виконання обов'язків в зоні АТО: навч. метод. посіб. / С. М. Мельник, К.А. Радченко, А. І. Куртов та ін. Харків : ХУПС. 2017.
10. Куртов А.І. Навчально-методичний посібник. «Управління повсякденною діяльністю підрозділів: робота юрисконсульта військової частини під час підготовки особового складу варті з урахуванням досвіду ООС». Харків : ХНУПС, 2021

Інтернет-ресурси.

1. Електронний курс на порталі навчальних електронних інформаційних комплексів «НЕІК» «Основи військового управління (в т. ч. штабні процедури НАТО)»: <https://neik.nlu.edu.ua>.
2. Електронний курс на порталі «Автоматизована система управління навчальним закладом»: питання, методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни, програма навчальної дисципліни, силлабус з навчальної дисципліни «Основи військового управління (в т. ч. штабні процедури НАТО)»: <https://acsnew.nlu.edu.ua>.

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні/семінарські заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові й практичні завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні/семінарські заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Основи військового управління (у т. ч. штабні процедури НАТО)» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бальної-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, виконання графічних робіт, реферату тощо. Поточний контроль має на меті

перевірку рівня підготовки курсанта (студента) у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння курсантами (студентами) програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи курсантів (студентів) є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34